

การศึกษาเชิงวิเคราะห์วิธีพัฒนานักเรียนด้วยหลักคำสอนเรื่องไตรสิกขา ในพุทธประชัญญาเดร瓦ท

An Analytical Study of The Ways To Develop Students By Applying The Threefold Training in Theravada Buddhist Philosophy

นางสาวพัทธนันท์ นฤภัย^๑
ดร.ภัทรชัย อุทาพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษา^๒
พระมหาสุรุณี จนทธรโนมี อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม^๓
หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา^๔
มหาวิทยาลัยมหากราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน^๕

บทคัดย่อ

ผลการรีวิจัยพบว่า

1) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับวิพัฒนานักเรียนโดยทั่วไปเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุมีผลบุ่นให้เด็กได้คิดเป็น ทำเป็น และรู้จักการแก้ปัญหาได้ด้วยตัวเองเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงบทบาทได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ โดยโรงเรียนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเป็นผู้ให้การส่งเสริมสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เหมาะสมและเอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอน พร้อมกับส่งเสริมพัฒนาการทางกาย จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็กมีร่างกายแข็งแรง มีสุขภาพอนามัยที่ดี และเจริญเติบโตสมวัย มีการดูแลเอาใจใส่เด็ก ส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์ให้เด็กมีสุขภาพจิตดีมีอารมณ์สดชื่นแจ่มใส่งานส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมให้เด็กสามารถปรับตันเข้ากับครู เพื่อน และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนได้ส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา ช่วยให้เด็กได้พัฒนาทางสติปัญญาได้อย่างดีที่สุดให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้สะสูประสบการณ์เพื่อนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน

2) หลักคำสอนเรื่องไตรสิกขาในพุทธประชญาธรรมว่าเป็นการปลูกฝังอบรมขัดเกลากในเรื่องของศีล สมาริ ปัญญาไตรสิกขาเป็นข้อปฏิบัติเพื่อฝึกอบรมกาย วาจา จิตใจและปัญญาปิดกั้นโอกาส

ໃນການທຳຄວາມຊ້ວ່າ ແລະ ສັງເສົ່ມໂອກາສໃນການທຳຄວາມດີເປັນສິ່ງທີ່ໃຊ້ຈັດວາງຈະເບີບສັ່ກມໃຫ້ເໝາະສົມ
ເກື້ອງກຸລສໍາຫຼັບການດຳຮອງຢູ່ຮ່ວມກັນອຍ່າງສົງບສຸກທຳຈິຕຂອງຄົນໃຫ້ສົງບ ໃຫ້ມີຈິຕຍືດມິ່ນແລະມິ່ນຄົນໃນ
ຄຸນຮຽນ ເຮົາໃຈໃຫ້ຜັກໄຟ່ ແລະ ມີວິຣີຍະອຸຕສາຫະ ໃນການສ້າງຄວາມດຶງມາໃຫ້ມີຄວາມຮູ້ຄວາມຊັດເຈນໃນເຫດ
ແລະ ພລໂດຍການໃໝ່ປັ້ງປຸງໃນການກຳທັນແລະ ການເກີ້ມເປັ້ນຫາຕ່າງໆ

3) ວິທີພັດນານັກເຮັດວຽກທີ່ສົກຫາໃນພຸທ່ອປະຊຸມເຄຣວາທການພັດນາ
ນັກເຮັດວຽກທີ່ສົກຫາ ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ນັກເຮັດວຽກໄດ້ຮັບການຝຶກຝັນອົບຮົມພັດນາຕານ ຈົນຖື່ງຂັ້ນປັ້ງປຸງ
ມຸ່ງເນັນການພັດນາສຕີປັ້ງປຸງໃຫ້ຮູ້ຈັກຄິດແລະ ວິເຄຣະຫ້ອຍ່າງມີເຫດຸຜ ເປັນການສັງເສົ່ມໃຫ້ນັກເຮັດວຽກໄດ້ສົກຫາ
ທີ່ສົກຫາ ເຊັ່ນສູງໃນພຸທ່ອສາສາ ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ເຮັດວຽກພັດນາດ້ານຮ່າງກາຍ ຈິຕໃຈ ສັ່ກມແລະ ສຕີປັ້ງປຸງໃຫ້ເປັນຄົນ
ເກົ່າ ດີ ມີສຸຂາມຄຸນລັກໝະວັນພຶກປະສົງ

ຄໍາສຳຄັນ: ການພັດນານັກເຮັດວຽກ, ໄຕສົກຫາ, ພຸທ່ອປະຊຸມເຄຣວາທ.

Abstract

The objectives of this thesis entitled “Developing students using the Threefold Training in Theravada Buddhist Philosophy : An Analytical Study” were as follows: 1) to study concept and theory about developing students, 2) to study the Threefold Training in Theravada Buddhist Philosophy, and 3) to analyze developing students using the Threefold Training in Theravada Buddhist Philosophy. This study was a Qualitative Research emphasizing on Documentary Research. The data were collected from primary and secondary sources.

The results of the study found that:

1. Concepts and theories about ways to develop students, in general, are to develop the students to know thinking analytically and with be reasonable. Encourage students to be able to think, do, and know how to solve the problems by themselves. It opens the opportunity for students in showing their roles and learns different things. Here, schools and related sectors in education management should support environment in schools to be appropriate and conducive to teaching and learning along with physical development. Schools have to arrange activities for students to have good health and growth as suitable to their age. Children should get emotional development for good mental health, refreshing mood. In social

development, children are able to adapt themselves to their teachers, friends, and environment of schools. In addition, intellectual development, children will develop intellectually. Children will learn and gain experiences to be used on a daily basis.

2. The Threefold Training in Theravada Buddhist Philosophy is to cultivate, refine about precepts, meditation, and wisdom. The Threefold Training is the practice to train body, speech, mind, and wisdom and refraining chances in doing bad deeds and promote the opportunities in doing good deeds. It helps in placement of orders in society and support for living together peacefully. It helps to have calm mind, adherence to virtue and with Viriya and Utasaha in creating goodness. It gives a clear knowledge about cause and consequence by applying intelligence to determine and solve different problems.

3. The ways to develop students using the Threefold Training in Theravada Buddhist Philosophy were as follows: it helps students to practice self-development training including wisdom. It emphasizes intellectual development with rational thinking. It encourages students to study advanced principles of Buddhism to develop physical, mental, intellectual, social, as well as the desired characteristics.

Keywords : Developing students, Threefold Training, Theravada Buddhist Philosophy.

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัณฑต

การพัฒนาการศึกษาสติปัญญาการเรียนรู้และพัฒนาระบบของเยาวชนที่พึงประนานเป็นสิ่งสำคัญต่อสังคมในปัจจุบันเพื่อให้เยาวชนได้เติบโตขึ้นเป็นเยาวชนที่มีคุณภาพ สามารถนำพาตัวเองครอบครัว สังคมและประเทศชาติไปสู่เป้าหมายที่ดีอย่างเป็นปกติสุขการที่จะพัฒนาและอบรมเยาวชนให้ประสบผลสำเร็จพิพิธศานามีบทบาทและมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาขัดเกลาให้เยาวชนเป็นคนดีมีสติปัญญา เป็นคนเก่งพิพิธศานามนุษย์และสังคมอย่างสัมพันธ์ควบคุกันไปและเป็นปัจจัยต่อ กันโดยคำนึงถึงธรรมชาติแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยในการดำเนินชีวิตของเยาวชนในแต่ละวัยการฝึกหัดอบรมด้วยหลักธรรมอย่างเป็นขั้นตอนต่อเนื่องและสม่ำเสมอจะสามารถฝึกหัดอบรมด้วยจิตใจขั้นสูงเหนืออภิลิสตัณหาได้จึงจะได้ชื่อว่าเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์จะเห็นได้ว่าหลักพิพิธศานามจะเน้นถึงการยอมรับศักยภาพของมนุษย์ให้ถึงความสำคัญในการพัฒนาชีวิตให้ก้าวไปสู่เป้าหมายที่ดี

ພຣະພູທຣສາສນາໃຫ້ຄວາມສຳຄັນຕ່ອງການພັດນາສັກຍາພຂອງຕະນະເອງໂດຍເນັ້ນທີ່ກາງກະທຳເພື່ອໃຫ້ເຍວັນນີ້ພົກຕິກຣມທີ່ພົງປະກາດເຍວັນນີ້ມີກາງກະທຳທຳກາຍວາຈາແລະຈິຕີໃຈທີ່ດີເຊີຕິຍ່ອມເປັນຜູ້ປະເສົາໃຫ້ເຍວັນເປັນຜູ້ມີສ່ວນເກີຍວ່າຂອງກັບສະຖາບັນຕ່າງໆໃນສັງຄົມໃນຮູ້ນະເປັນສາມາຊີກແລະເມື່ອເຕີບໂຕຂຶ້ນກົມືບທຶນທາບແລະຄວາມສຳຄັນຕ່ອງສັງຄົມມາກັບພື້ນທີ່ຕັ້ງນັ້ນການທີ່ເຍວັນຈະປະສົບຄວາມສຳເຮົາໃນດ້ານຕ່າງໆເປັນເຍວັນທີ່ດີເປັນຄົນເກົ່າງຈະຕ້ອງຝຶກຝັນພັດນາຕະນະເອງໃຫ້ເປັນບຸຄຸຄລ່າທີ່ຈະເຈີຍກ້າວໜ້າຕັ້ງອູ່ໃນຄວາມຂັ້ນຂັ້ນເພີ່ມມີຄວາມຮັດຮວງດ້ວຍສົດໃຫ້ປ່ຽນປູາໃນການແກ້ປ່ຽນຫາດ້ວຍໜັກຂອງເຫດຸແລະຜລທຳການຕ່າງໆ ດ້ວຍຄວາມຊື່ອສັຕິໃໝ່ຂີວິຫຼຸດໂດຍຮຣມມີຄຸນຮຣມປະຈຳຕານແລະໄມ່ປະມາທໃນກິຈທັງປະງໃນກາງການທຸກຍ່າງ

ຈະເກີ້ນໄດ້ວ່າຫຼັກພຣະພູທຣສາສນາຈະເນັ້ນ ການພັດນາສັກຍາພຂອງມຸນຸ່ຍໃນການພັດນາຂີວິຫຼຸດໃຫ້ກ້າວໄປສູ່ເປົ້າມາຍທີ່ດີດັ່ງນັ້ນຈີ່ມີການນຳຫຼັກໄຕຮສົກຂາ ມາເປັນແນວທາງທີ່ສຳຄັນໃນການພັດນາຂີວິຫຼຸດມຸນຸ່ຍຫຼັກໄຕຮສົກຂາໄດ້ຄຸກນຳນຳໃໝ່ພັດນາມຸນຸ່ຍ ໃນດ້ານພົກຕິກຣມ (ສືລ) ດ້ານຈິຕີໃຈ (ສມາອີ) ແລະ ດ້ານປ່ຽນປູາ (ປ່ຽນປູາ) ໂດຍຫຼັກການທັງກ່າວລື້ອນເປັນພື້ນຮູ້ນໃນການພັດນາໃຫ້ເຍວັນເປັນມຸນຸ່ຍທີ່ມີຄຸນພາພື້ນຈຳເປັນຈະຕ້ອງມີການພັດນາໄປພຣົມມາກັນທີ່ຕ້ານເພື່ອໃຫ້ເຍວັນເກີດພົກຕິກຣມທີ່ພົງປະກາດໂດຍສະຖາບັນທາງສັງຄົມຕ່າງໆເຊັ່ນສະຖາບັນຄອບຄົວສະຖາບັນການສຶກສາສະຖາບັນພຣະພູທຣສາສນາໝູ້ນັ້ນເປັນຕົ້ນເປັນຜູ້ມີມືບທຶນໃນການຂັດເກລາບຮມສັ່ງສອນສົງເສີມຄຸນລັກຂະນະທີ່ພົງປະສົງເພື່ອໃຫ້ເກີດພົກຕິກຣມທີ່ພົງປະກາດໃຫ້ເຍວັນເປັນຄົນດີແລະຄົນເກົ່າງຈ່າຍເລື້ອຕະນວຍແລະສັງຄົມໄດ້ທຳໃຫ້ເກີດການພັດນາທີ່ດີທັງຕະນະແລະສັງຄົມດັ່ງນັ້ນເພື່ອປະໂຍ້ນໃນການພັດນາເຍວັນ

ດ້ວຍເຫດຸນີ້ຜູ້ວິຈີຍເຫັນວ່າຄ້ານັກເຮັນທີ່ເຍວັນນີ້ມີຄວາມເຂົ້າໃຈຫຼັກຮຣມຄໍາສອນຂອງພຣະພູທຣສາສນາໂດຍເລັກຫຼັກໄຕຮສົກຂາໄດ້ຊັດເຈນແລະນຳໄປປະເພດຕິປົງປົກຕິໃນຈິຕີປະຈຳວັນຈະໜ່າຍໃຫ້ປ່ຽນຫາດ້າງໆ ລດນ້ອຍລົງແລະທຳໃຫ້ທຸກຄົນອູ່ຮ່ວມກັບສັງຄົມມີຄວາມສຸຂຸ້ວິຈີຍຈຶ່ງສຶກສາເຊີງວິເຄຣະໜີວິທີພັດນານັກເຮັນດ້ວຍຫຼັກຄໍາສອນເວົ້ອໄຕຮສົກຂາໃນພູທຣປະຈຸບັນເກຣວາຫເພື່ອສາມາດເຂົ້າໃຈພົກຕິກຣມຂອງນັກເຮັນທີ່ເກີດປ່ຽນຫາເພື່ອຈະໄດ້ນຳຫຼັກໄຕຮສົກຂາ ມາໃໝ່ກັບນັກເຮັນແລະເຍວັນເໜ່ານີ້ໃນການບັນລຸ່ມພົກຕິກຣມໃຫ້ເປັນໄປໃນທີ່ຕ້ານທີ່ພົງປະສົງແລະເພື່ອໃຫ້ຜູ້ບໍ່ຮາກການສຶກສາຮູ້ສອນຜູ້ປົກກອງນັກເຮັນຜູ້ນຳ້ມູນນັ້ນໃໝ່ເປັນທາງເລືອກທີ່ເໝາະສົນໃນການແກ້ປ່ຽນຫານັກເຮັນແລະເຍວັນທີ່ມີພົກຕິກຣມມີເພື່ອປະສົງເພື່ອໄດ້ສາມາດໃໝ່ເປັນແນວທາງຝຶກອບຮມ ພັດນາໃຫ້ນັກເຮັນແລະເຍວັນເກີດການເຮັນຮູ້ນຳໄປປົງປົກຕິປັບໃຫ້ກັບຂີວິຫຼຸດປະຈຳວັນ ທຳໃຫ້ນັກເຮັນແລະເຍວັນເຕີບໂຕເປັນຄົນດີມີຄຸນພາພື້ນຈຳພາຄຣອບຄົວສັງຄົມ ແລະປະເທດໜີວິຫຼຸດໄປສູ່ຄວາມເຈີຍກ້າວໜ້າ ມີການພັດນາທີ່ຍິ່ງຍືນ ສັງຄົມສົງບສຸຂ

2. ວັດຖານຸປະສົງ (Objectives)

- ເພື່ອສຶກສາແນວຄົດແລະທຸກ່ງໆເກີຍວ່າກັບວິທີພັດນານັກເຮັນໂດຍທ່ານໄປ
- ເພື່ອສຶກສາຫຼັກຄໍາສອນເວົ້ອໄຕຮສົກຂາໃນພູທຣປະຈຸບັນເກຣວາ

3. เพื่อวิเคราะห์วิธีพัฒนานักเรียนด้วยหลักคำสอนเรื่องไตรสิกขาในพุทธปรัชญาเดร瓦ท

3. ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับวิธีพัฒนานักเรียนโดยทั่วไปที่ปรากฏอยู่ในเอกสาร หนังสือ สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ

2. ศึกษาหลักคำสอนเรื่องไตรสิกขาในพุทธปรัชญาเดร瓦ทที่ปรากฏอยู่ในพระไตรปิฎก เอกสาร หนังสือ สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ

3. ศึกษาวิเคราะห์วิธีพัฒนานักเรียนด้วยหลักคำสอนเรื่องไตรสิกขาในพุทธปรัชญาเดร瓦ท สุดท้ายก็จะนำเสนอการวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนานักเรียนด้วยหลักคำสอนเรื่องไตรสิกขาในพุทธ ปรัชญาเดร瓦ทและการสร้างองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับการพัฒนานักเรียนด้วยหลักคำสอนเรื่อง ไตรสิกขา

4. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

การพัฒนา หมายถึง การทำให้เจริญ ในที่สำคัญของการทำให้เจริญด้วยศีลธรรมและจริยธรรมตาม หลักไตรสิกขา เกิดจากการกระทำ การฝึกฝน การบำเพ็ญ การอบรม การประพฤติหรือการปฏิบัติ เพื่อให้ผลลัพธ์คาดหวังหรือที่มุ่งหมายนั้นสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ดังนี้

ไตรสิกขา หมายถึง หลักคำสอนในพุทธศาสนาประกอบด้วย ศีล สมາธิ ปัญญาเป็นการฝึก อบรมภายใน ว่าจ่า ให้หรือเบี่ยงเบนยัดรังอยู่ในภาวะปกติ

พุทธปรัชญาเดร瓦ท หมายถึง หลักคำสอนเกี่ยวกับความจริง (สัจธรรม) และหลักปฏิบัติ (จริยธรรม) บางประการของพระพุทธศาสนาที่นำมาศึกษาวิเคราะห์ด้วยการใช้เหตุผลตามวิธีการของ ปรัชญา

การพัฒนานักเรียนตามหลักพุทธปรัชญาเดร瓦ท หมายถึง กระบวนการที่ส่งผลให้เยาวชนมี คุณลักษณะต่างๆ ที่พึงประสงค์ เพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามแนวพุทธของเยาวชน

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

จากการศึกษาเชิงวิเคราะห์วิธีพัฒนานักเรียนด้วยหลักคำสอนเรื่องไตรสิกขาในพุทธปรัชญา เเดร瓦ทแล้วประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยมีดังนี้

1. ทำให้ทราบแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับวิธีพัฒนานักเรียนโดยทั่วไป

2. ทำให้ทราบหลักคำสอนเรื่องไตรสิกขาในพุทธปรัชญาเดร瓦ท

3. ทำให้ทราบการวิเคราะห์วิธีพัฒนานักเรียนด้วยหลักคำสอนเรื่องไตรสิกขาในพุทธปรัชญา

ເຄຣວາທ

4. ທຳໃໝ່ຜູ້ທີ່ສັນໃຈສຶກໝາເຮື່ອວິຊີ່ພັນນັກເຮັດວຽກ ດ້ວຍຫລັກຄໍາສອນເຮື່ອໄຕຮສຶກໝາໃນພຸທອປະໜາດ
ເຄຣວາທໄດ້ໃໝ່ເປັນຮູ້ນ້ຳມູນໃນການຄັນຄວ້າທຳໃຫ້ເກີດເອກສາຮ້ອງຕໍ່າງໆ ເພື່ອປະໂຍ້ນຕໍ່ອໍສັງຄົມແລະ
ປະເທດໝາດຕີຕໍ່ອໍເປົ້າ

6. ຮະເບີຍວິຊີ່ວິຊີ່

ການວິຊີ່ຮັກນີ້ເປັນການວິຊີ່ເສີງຄຸນກາພ (Qualitative Research) ຊຶ່ງເນັ້ນການວິຊີ່ທາງເອກສາຮ (Documentary Research) ເປັນຫຼັກ ເພື່ອສຶກໝາເຊີງວິເຄຣະໜີ່ວິຊີ່ພັນນັກເຮັດວຽກ ດ້ວຍຫລັກຄໍາສອນເຮື່ອໄຕຮສຶກໝາໃນພຸທອປະໜາດ
ເຄຣວາທ ທີ່ຜູ້ວິຊີ່ໄດ້ແປ່ງວິຊີ່ດໍາເນີນການວິຊີ່ມີດັ່ງນີ້

1. ຂັ້ນຮັບຮົມຂໍ້ມູນ

1.1 ສໍາຮັບຂໍ້ມູນຈາກເອກສາຮປັບປຸງ (Primary Sources) ຄື່ອ ຄົມກົງປະເທດປີປຸງ ພ້ອມ
ຄົມກົງປະເທດ ຖ້າ ທາງພະພຸທອສາສາເຄຣວາທ

1.2 ຮັບຮົມຂໍ້ມູນຈາກເອກສາຮທຸດຍກູມ (Secondary Sources) ຄື່ອ ຕໍ່າງໆ ມັນສື່ອ ຈານ
ວິຊີ່ ວິທະນິພົນຮ ເອກສາຮ ວາරສາຮ ບທຄວາມ ຈານເຂົ້າໃນທີ່ເກີຍວ່າງທີ່ໄປ ແລ້ວຂໍ້ມູນທີ່ສຳຄັນ ຄື່ອຫວ
ສຸມດຸກລາງມາວິທະນິພົນຮ ມາກູຽຮາຈວິທະນິພົນຮ, ທ້ອງສຸມດຸກຄະະສາສານແລະປະໜາດ ມາວິທະນິພົນຮ
ມາກູຽຮາຈວິທະນິພົນຮ, ທ້ອງສຸມດຸບັນທີຕວິທະນິພົນຮ ມາວິທະນິພົນຮ ມາກູຽຮາຈວິທະນິພົນຮ, ທ້ອງສຸມດຸບັນທີ
ວິທະນິພົນຮ ມາວິທະນິພົນຮ ມາກູຽຮາຈວິທະນິພົນຮ, ທ້ອງສຸມດຸກຄະະສາສານ ຮາຊະກັນອຸດຮານີແລະຂໍ້ມູນ
ຈາກຝ່າຍີນໂຍບາຍແລະແຜນໂຮງເຮັດວຽກ ເນັ້ນເປົ້າ

2. ຂັ້ນວິເຄຣະໜີ່ຂໍ້ມູນ

2.1 ນຳຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ມາຈາກຂໍ້ອໍາທີ່ 1 ມາທຳການແຍກແຍະ ຈັດປະເທດ ຕາມຄວາມເໝາະສົມກັບ
ເນື້ອຫາທີ່ວິຊີ່

2.2 ສຶກໝາຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຈາກຂໍ້ອໍາທີ່ 2.1 ດ້ວຍການວິເຄຣະໜີ່ ອົບຍາຄວາມແລະຕີຄວາມໃຫ້ຄວາມ
ໝາຍາມຄວາມເໝາະສົມກັບເນື້ອຫາທີ່ວິຊີ່

2.3 ສຶກໝາຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຈາກຂໍ້ອໍາທີ່ 2.2 ນຳໄປເຂົ້ານັ້ນໃນບທຕ່າງໆ ຕາມຄວາມສອດຄລ້ອງແລະ
ເໝາະສົມແກ່ເນື້ອຫາຂອງການວິຊີ່

2.4 ວິເຄຣະໜີ່ວິຊາຮັດວຽກ ພ້ອມທີ່ເສນອແນວຄວາມຄິດເຫັນເກີຍກັບວິຊີ່ພັນນັກເຮັດວຽກ ດ້ວຍ
ຫລັກຄໍາສອນເຮື່ອໄຕຮສຶກໝາໃນພຸທອປະໜາດ ປະກອບກັບທັນະຂອງຜູ້ວິຊີ່ຕໍ່ອໍເປົ້າ

3. ຂັ້ນນຳເສນອຜລງການການວິຊີ່

ໃນການສຶກໝາເຊີງວິເຄຣະໜີ່ວິຊີ່ພັນນັກເຮັດວຽກ ດ້ວຍຫລັກຄໍາສອນເຮື່ອໄຕຮສຶກໝາໃນພຸທອປະໜາດ
ເຄຣວາທນີ້ ຜູ້ວິຊີ່ຈະນຳເສນອຜລງການການວິຊີ່ຕາມລຳດັບຂັ້ນຕອນດ້ວຍວິຊີ່ແບບປະເທດໄວ້ຮ່ວມວິເຄຣະໜີ່ໃນເສີງ
ຄຸນກາພຕາມຄວາມເໝາະສົມແກ່ເນື້ອຫາໃນບທຕ່າງໆ ຕາມລຳດັບ

7. ผลการวิจัย

1. แนวคิดทฤษฎีการพัฒนาผู้เรียนโดยทั่วไป

การพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักวิเคราะห์ อย่างมีเหตุมีผล มีจิตวิจัย ใช้ข้อมูลในการแก้ปัญหา หรือพัฒนาตัวเอง ให้ศึกษาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต รู้จักเผยแพร่ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกับ การพัฒนาผู้เรียน คือ คุณภาพในตัวผู้เรียนที่มีความครอบคลุมในด้านความสามารถและทักษะ ตลอดจนคุณลักษณะที่จะช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณภาพบรรลุตามเป้าหมาย การที่โรงเรียนจะทำ หน้าที่ส่งเสริมพัฒนาพัฒนาศักยภาพด้วยตัวมันเอง ให้เด็กได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ให้เด็กได้แก่

1.1 สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน อันได้แก่ สถานที่ตั้ง ขนาด บริเวณ สนาม อาคารเรียน อาคารประกอบ มีความสำคัญและส่งผลต่อการพัฒนาพัฒนาระบบที่ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา โรงเรียนเป็นสถาบันทางสังคมที่ทำหน้าที่ให้การศึกษาอบรมแก่เด็กอย่างมีระบบ เป็นองค์กรที่ได้จัดระเบียบงานไว้อย่างดี และตั้งขึ้นด้วยความร่วมมือของคนหลายคน ซึ่งมีความตั้งใจ จริง มีความรับผิดชอบสูง และมีวัตถุประสงค์ร่วมกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ในการทำหน้าที่ให้การศึกษาอบรมแก่เด็ก เพื่อเตรียมเยาวชนของชาติให้เป็นสมาชิกที่สมบูรณ์แบบของสังคม กล่าวคือ เป็นผู้มีความรู้มีคุณธรรม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ และปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดจนสามารถสร้างสรรค์ประโยชน์แก่สังคม โดยวัตถุประสงค์ดังกล่าวโรงเรียนจึงมีบทบาทและหน้าที่ในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กในด้านต่าง ๆ

1.2 หน้าที่ในการส่งเสริมพัฒนาการทางกาย โรงเรียนควรให้ความเอาใจใส่ดูแลเกี่ยวกับสุขภาพ อนามัย และภาวะโภชนาการของเด็ก และจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็กมีร่างกายแข็งแรง มีสุขภาพ อนามัยที่ดี และเจริญเติบโตสมวัย

1.3 หน้าที่ในการส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์ โรงเรียนควรส่งเสริมให้เด็กมีสุขภาพจิตดีมีอารมณ์สดชื่น แจ่มใส พยายามลดหรือขัดอารมณ์ที่ไม่ดี ขุ่นมัว ให้หมดสิ้นไป หากเด็กมีอารมณ์คับข้องใจ เพราะไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ เด็กก็จะเกิดความเบื่อหน่าย ห้อถอย และไม่อยากเรียน โรงเรียนจำเป็นต้องจัดอุปสรรคดังกล่าว โดยคำนึงถึงการจัดประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมแก่เด็ก เช่น การจัดให้มีสีนามเด็กเล่น การให้ความสนใจเกี่ยวกับบุคลิกลักษณะของครูและบุคลากร การวางแผนที่จะเบี่ยงข้อบังคับของโรงเรียน ตลอดจนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้จะมีส่วนช่วยในการพัฒนาการทางอารมณ์ของเด็กให้ดีขึ้นไปตามปกติ

1.5 หน้าที่ในการส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา โรงเรียนเป็นแหล่งวิทยาการที่สำคัญ

มาก ເຕັກຈະໄດ້ຮັບຄວາມຮູ້ແລະປະສົບການົນທີ່ຈະນຳໄປໃໝ່ໃນຂົວົວຈິງນາກທີ່ສຸດໂຮງເຮືອນຈຶງຄວາມຝຳນຶ່ງຄົງ
ຄວາມເໝາະສົມເກີຍກັບຫລັກສູງ ເນື້ອທາ ວິວິສອນ ຜົ່ງຈະຊ່ວຍໃຫ້ເຕັກໄດ້ພັດນາທາງສຕິປັນຍາໄດ້ອ່າງດີ
ທີ່ສຸດ

ການທີ່ໂຮງເຮືອນຈະທໍາໜ້າທີ່ສົ່ງເສົ່າມແລະພັດນາເຕັກໄດ້ດີເພີ່ມໃດນັ້ນ ຍ່ອມຂຶ້ນອູ້ກັບສພາພ
ແວດລ້ອມທີ່ດີກາຍໃນໂຮງເຮືອນເປັນສຳຄັນ ມາຍຄົງ ກາຈັດແລະກາໃຊ້ອາຄາຮສານທີ່ອ່າງເໝາະສົມ ກາ
ຮັກຂາຄວາມສະວັດ ຄວາມຝຳນຶ່ງຄົງກາຕົກແຕ່ງອາຄາຮສານທີ່ເຫັນສາຍາມເປັນຮະເບີບຮັກຂາໃຫ້ຍູ້ໃນສພາພ
ທີ່ໃຊ້ການໄດ້ທຸກມື່ອ ການແບ່ງໜ້າທີ່ກັນທໍາງານເກີຍກັບອາຄາຮສານທີ່ ກາວງຮະເບີບຂັບປັບຂອງ
ໂຮງເຮືອນ ກາຮູ້ແລ້ວໃຫ້ທຸກຄົນໄດ້ປົງປັບຕາມຮະເບີບທີ່ວ່າງໄວ້ ຕລອດຈົນການສ້າງຂນບຮຽນເນື່ອມທີ່ດີຂອງ
ໂຮງເຮືອນດ້ວຍ ເພຣະສພາພແວດລ້ອມທີ່ດີຍ່ອມສົ່ງເສົ່າມໃຫ້ເຕັກເຈົ້າເຕີບໂຕ ມີຮ່າງກາຍແໜ້ງແຮງ ມື່ອນາມັຍດີ
ມີອາມົນແຈ່ນໃສ ກະຮຕີອ້ອຽນ ມີທັນຄົດທີ່ດີຕ່ອໂຮງເຮືອນ ຕ່ອຄຽງ ແລະຕ່ອກາຮເຮືອນ ມີການປ່ຽບຕົວເຂົ້າກັບ
ເຂົ້າກັບຄຽງ ເພື່ອນແລະສພາພແວດລ້ອມໃນໂຮງເຮືອນໄດ້ອ່າງຮາບຮົ່ນ ແລະເຮືອນດ້ວຍຄວາມສຸກສານທີ່ໄໝ
ຜູ້ເຮືອນເຂົ້າໃຈແລະໄດ້ຮັບຄວາມຮູ້ອ່າງດີ ສາມາດນຳໄປໃຊ້ຄົດແກ້ປັນຍາ ແລະປົງປັບຕົງການໃຫ້ສໍາເຮົາຈຸລ່ວງໄປ
ໄດ້ໃນທີ່ສຸດ ບຸກຄາກງາຍໃນໂຮງເຮືອນ ທັ້ງທີ່ທໍາໜ້າທີ່ສອນໃຫ້ການສຶກສາອບຮມໂດຍຕຽງ ແລະທີ່ທໍາໜ້າທີ່ໄໝ
ບັນດາການຕ່າງ ຈຸ່າ ນັບຕັ້ງແຕ່ຄຽງໃໝ່ ຄຽງປະຈຳໜັ້ນ ຄຽງປະຈຳວິຊາ ຄຽງຮຽນຮັກຍົກ ຄຽງພຍາບາລ ດັນຈານ
ການໂຮງ ບຸກຄາກແລ່ນ້ຳມີສວນສຳຄັນໃນການພັດນານັກເຮືອນແລະພັດນາພຸດທິກຣມຂອງເຕັກ ເຕັກເຮືອນຮູ້
ແລະປົງປັບຕາມຕ້ວອ່າງຂອງບຸກຄາກທີ່ແວດລ້ອມເຕັກ ກາຈັດໂຮງເຮືອນໃຫ້ບຣລຸ່ມ່າງໝາຍທີ່ວ່າງໄວ້ຈຳເປັນ
ຕ້ອງອາຫັນອົງກໍປະກອບຫລາຍດ້ານ ທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດປະກາດທີ່ນີ້ ກີ່ອີ ບຸກຄາກງາຍໃນໂຮງເຮືອນ ຜົ່ງມີຄວາມ
ສຳຄັນແລະມີອີທີ່ພລຕ່ອກາຮພັດນາຂອງເຕັກເປັນອ່າງນາຍ ເຕັກໃຫ້ເລາສ່ວນໃຫ້ຍູ້ໃນໂຮງເຮືອນ ອູ້ກັບຄຽງ
ໄດ້ພບປະ ໄດ້ເຫັນກາຮທຳ ແລະໄດ້ເຮືອນຮູ້ຈັກບຸກຄາກດັ່ງກ່າວ ນອກຈາກນີ້ເຕັກຍັງໄດ້ຮັບການບຣິກຣິອນ
ທີ່ໂຮງເຮືອນຈັດໃຫ້ໜີ່ມີພລຕ່ອກາຮພັດທິກຣມຂອງເຕັກ ທັ້ງທາງສຕິປັນຍາ ອາມົນ ແລະສັ້ນຄົມຂອງ
ເຕັກ

ເພື່ອນເປັນບຸກຄລ ທີ່ມີອີທີ່ພລຕ່ອກາຮພັດທິກຣມຂອງເຕັກ ນັບແຕ່ເຕັກມາໂຮງເຮືອນເດີມີກາ
ຕິດຕ່ອ້ອສັນພັນອົງກັບຄຸ່ມເພື່ອນວ່າຍເດີຍກັນນາກ ຈາກກາລັນ ທໍາງານແລະອູ້ໂກລື້ຈິດກັບຄຸ່ມເພື່ອນທຳໄໝເຕັກ
ເຮືອນຮູ້ແລະເລີ່ນແບບຈາກເພື່ອທັງຄວາມຄົດແລະກາຮກະທຳ ທັ້ງນີ້ເພື່ອຕ້ອງການກາຍອມຮັບຈາກຄຸ່ມເພື່ອນ
ໄໝເປັນພວກເເດີຍກັນ ເພື່ອນເປັນບຸກຄລ ທີ່ມີຄວາມສຳຄັນແລະມີຄວາມໝາຍອ່າງຍິ່ງສໍາຮັບເຕັກ ນັບຕັ້ງແຕ່
ເຕັກມາໂຮງເຮືອນເຕັກເຮືອນຮູ້ຈັກບຸກຄາກດັ່ງກ່າວ ນອກຈາກນີ້ເຕັກຍັງໄດ້ຮັບການບຣິກຣິອນ
ທີ່ໂຮງເຮືອນເດັກມີເພື່ອນວ່າຍເດີຍກັນນາກແລະມາຈາກຄຣອບຄຣວີທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ປະສົບການົນທີ່ໂຮງເຮືອນຜົ່ງ
ເຕັກໄດ້ຈາກກາລັນ ກາທໍາງານດ້ວຍກັນກັບເພື່ອນຈະທຳໄໝເຕັກໄດ້ເຮືອນຮູ້ ກາຮອູ້ດ້ວຍກັນໃນສັ້ນຄົມແລະສ້າງ
ທັກະະໃນການປ່ຽບຕົວໃຫ້ເຂົ້າກັບສັ້ນຄົມໄດ້ ກລ່າວຄື່ອງ ຮູ້ຈັກການໃຫ້ຄວາມຮ່ວມມື່ອ ກາປະນີປະນອມກັນ ເຊື່ອ
ພົງກູ້ເກລື້ອທີ່ມີເຫຼຸຜລຂອງໂຮງເຮືອນ ສ້າງໃຫ້ກັນກັບຄຸ່ມ ແລະສ້າງ ຕລອດຈົນການປົງປັບຕາມ
ຮະເບີບແບບແຜນຂອງວັດນຮຽນໃນສັ້ນຄົມນັ້ນ

ຂະນັນ ຈະເຫັນວ່າເພື່ອນມືອີທີພລຕ່ອກພັນນາພຸດີກຣມເຕັກ ຄ້າເຕັກສາມາຮັບຕ້ວທາງສັງຄມ ໄດ້ສໍາເຮົາ ເຕັກກໍຈະສ້າງນີ້ສັຍແລະລັກຊະນະຂອງຕານເອງ ມີຄວາມເຂົ້າມີໃນຕານເອງ ມີອາຮມນີ້ແຈ່ນໃສສຸຂພາພ ຈິຕິ ກລ້າແສດງອອກ ເລືອກປົບເພື່ອນ ແລະປົງປັບໃນທາງທີ່ຖືກຕ້ອງ ແຕ່ເຕັກບາງຄານອາຈົມປັ້ງຫາ ດັ່ງນັ້ນຄວຸງ ຈຶ່ງຄວາມແນະນຳໜ່າຍເຫຼື່ອໃຫ້ເຕັກທຸກຄານສາມາຮັບຕ້ວທາງສັງຄມໃຫ້ສໍາເຮົາໃຫ້ໄດ້ຮັບກາຍອມຮັບຈາກກຸມ ເພື່ອນ ດ້ວຍການປັບປຸງຕ້ວເວົງແລະສ້າງຄຸນສົມປັບທີ່ດີ ຮູ້ຈັກການເປັນຜູ້ໃຫ້ແລະຜູ້ຮັບ ພັດກັນເປັນຜູ້ນຳແລະຜູ້ຕາມ ຮູ້ຈັກແພ້-ໜະນະແລະຝຶກທັດໃຫ້ເຕັກທຳການຮ່ວມກັບຄານນີ້ ຈະ ໄດ້ ເທົ່ານີ້ຈະໜ່າຍໃຫ້ເຕັກໄດ້ເຮັຍນັ້ນແລະປັບຕົວໃຫ້ອູ້ໃນສັງຄມເພື່ອນໄດ້ຍ່າງເປັນສຸຂ ສາມາຮັບສ້າງຄວາມຮູ້ສັກທີ່ດີແລະພັນນາຕານໃຫ້ສົມບູຮົນໄດ້ເມື່ອເຕີບໂຕນີ້

ປະສົບການຟິໄໂຮງເຮັຍທີ່ຈັດໃຫ້ແກ່ເຕັກ ທັ້ງກິຈການໃນໜັກສູງແລະກິຈການເສີມໜັກສູງ ຕລອດຈົນການຈັດໃຫ້ບໍລິການຕ່າງ ຈະ ແກ່ເຕັກ ມີສ່ວນສຳຄັນໃນກິຈການເສີມສ້າງແລະເວົ້ອຈຳນວຍໃນການພັນນາເຕັກໃຫ້ເຈີ້ນເຕີບໂຕເປັນເຢາວັນທີ່ສົມບູຮົນທັງທາງຮ່າງກາຍແລະຈິຕິໃຈ

ປະສົບການຟິໄໂຮງເຮັຍ ມາຍຄື່ງ ກິຈການທຸກອ່າງແລະມາລປະສົບການຟິໄໂຮງເຮັຍຈັດໃຫ້ແກ່ນັກເຮັຍ ຮວມທັ້ງກິຈການກາເຮັນກາສອນກາຍໃນທ້ອງເຮັຍ ແລະກິຈການເສີມໜັກສູງເພື່ອມຸ່ງໃຫ້ນັກເຮັຍມີໂຄກສແດງຄວາມຄືດເຫັນ ຮູ້ຈັກໜ່າຍເຫຼື່ອຕ້ວເວົງ ຮູ້ຈັກທຳການຮ່ວມກັນອ່າງມີຮະບບ ຮູ້ຈັກປັບຕົວໃຫ້ເຂັກບັນສິ່ງແວດລ້ອມໃນທາງສັງຄມ ອັນເປັນຈຸດມຸ່ງໝາຍຂອງການສຶກສາ ຂະນັນປະສົບການຟິໄໂຮງເຮັຍຈຶ່ງແປ່ງອອກເປັນ ກິຈການກາເຮັນກາສອນໃນໜັງເຮັຍ ກິຈການເສີມໜັກສູງ ແລະບໍລິການທີ່ທີ່ກ່າວໂຮງເຮັນຈັດໃຫ້ ການຈັດກິຈການກາເຮັນກາສອນເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຜລດີ ແລະພັນນາພຸດີກຣມເຕັກຕາມທີ່ຫວັງ ຄວຍິດໜັກການຈັດກິຈການທີ່ມຸ່ງໃຫ້ເຕັກໄດ້ຄືດເປັນ ທຳເປັນ ແລະຮູ້ຈັກການແກ່ປັ້ງຫາ ແລະຄຽງຈະຕ້ອງຈັດສຸພາພາກເຮັນ ການສອນໃຫ້ນັກເຮັຍໄດ້ມີໂຄກສົດ ລົມມືອງປົງປັບເພື່ອງັນກັບສະຖານກາຮົມຈຳລອງແລະບທບາທສົມມີ ເພື່ອເປີດໂອກາສໃຫ້ນັກເຮັຍໄດ້ແສດງບທບາທອ່າງສຸກສານ ໄດ້ເຮັຍນັ້ນແລ້ວເກີດຄວາມຮູ້ສັກນີ້ຄືດເຂົ້າໃຈຄານນີ້ ແລະຮູ້ຈັກເອາໄຈເຂົາມາໃສໃຈເຮົາ ຜ່ານສົ່ງເສີມກາຮັດການແສດງອອກຂອງເຕັກ ແລະເປີ່ຍິນອົງຮັບຄືໃນການເຮັນ ຕລອດຈົນສົ່ງເສີມໃຫ້ເປັນຜູ້ເຮັຍທີ່ຄລ່ອງແຄລ່ວວ່ວງໄວ ມີສ່ວນຮ່ວມໃນກິຈການນັ້ນ ແລະເພື່ອໃຫ້ຜູ້ເຮັຍໄດ້ຝຶກຝົນ ແລະສະສົມປະສົບການຟິໄໂຮງເຮັຍ ເພື່ອຈະໄດ້ນຳໄປໃຫ້ໄດ້ຈິງ

ແນວຄົດເກີ່ວກບົວລີພັນນານັກເຮັຍຂ້າງຕັນມີຄວາມຈຳເປັນແລະສຳຄັນຕ່ອງການພັນນານັກເຮັຍເພື່ອໃຫ້ນັກເຮັຍພັນນາຕານເອງໃຫ້ກ້າວໄປສູ່ເປົ້າໝາຍຕາມຄຸນລັກຊະນະອັນພຶກປະສົງສົມ ສ່ວນສຳຄັນໃນການພັນນານັກເຮັຍຂຶ້ນອູ່ກັບສິ່ງແວດລ້ອມ ການພັນນາດ້ານຮ່າງກາຍ ອາຮມນີ້ ສັງຄມ ສຕີປັ້ງຫາ ແລະປະສົບການຟິໄ ທັ້ງນັ້ນບຸກຄລ່ອມທີ່ອູ່ແວດລ້ອມນັກເຮັຍກໍມີສ່ວນສຳຄັນໃນການສ້າງເສີມພັນນາການນັກເຮັຍທັງດ້ານຕ່າງ ຈະເພື່ອຫວ່າຍພັດທັນເປັນແຮງກະຮຸດຕຸ້ນສົ່ງເສີມໃຫ້ນັກເຮັຍເກີດການພັນນາໂດຍການໃຫ້ໜັກຂອງເຫດູແລະຜລ ມີກາວົງເຄຣະທີ່ສັງເຄຣະທີ່ຍ່ອຍ່າງມີວິຈາຮນໝາຍໃຫ້ເກີດປັ້ງຫາໃນການແກ່ໄຂປັ້ງຫາຕ່າງ ຈະ ສາມາຮັບທຳໃຫ້ສັງຄມເກີດຄວາມສົງສູນມີການພັນນາໃນທຸກ ຈະ ດ້ວຍປະເທດຕົກລົງມີຄວາມເຈີ້ນຮູ້ຮັງເຮັງ

2. หลักคำสอนเรื่องไตรสิกขาในพุทธประชัญญาธรรม

หลักคำสอนเรื่องไตรสิกขา จากพจนานุกรมพุทธศาสนา ฉบับประมวลธรรม พระธรรมปัญกป.อ.ปยุตโต (2543, น.127) ได้ให้ความหมาย “สิกขา ๓ หรือ ไตรสิกขา” ว่า ข้อที่จะต้องศึกษาข้อปฏิบัติที่เป็นหลักสำคัญรับศึกษา คือ ฝึกหัดอบรมกาย วาจา จิตใจ และปัญญา ให้ยั่งยืนไปจนบรรลุจุดหมายสูงสุด คือ พระนิพพาน ซึ่งไตรสิกขาระบกอบด้วย อธิสัลสิกขาระบกอบด้วย อธิจิตตสิกขาระบกอบด้วย อธิปัญญาสิกขาระบกอบด้วย ศีล สามาริ ปัญญาการศึกษาหลักไตรสิกขานี้เพื่อให้ทราบหลักปฏิบัติตามศีล สามาริ ปัญญา ตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาที่ถูกต้องเหมาะสม สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีคุณค่าและเกิดประโยชน์ในการฝึกอบรมหรือการพัฒนาตน ตามหลักไตรสิกขาระบกอบด้วย

2.1 ศิล เป็นเรื่องของการฝึกด้านพุทธกรรม โดยเฉพาะพุทธกรรมที่เคยชิน ฝึกคนให้คุ้น กับพุทธกรรมที่ดีให้บุคคลได้พัฒนาอย่างมีบูรณาการและมีคุณภาพ ทำให้คนที่ไม่มีความรับผิดชอบ รับผิดชอบซึ่งในที่นี้จะทำการศึกษาศิล 5 ศิล 8 ศิล 10 ดังนี้

2.1.2 ศีล 8 หรือ อุปโภคศีล เป็นศีลของคุณทั้ง หมายถึง อุบากุลบากุสิกาที่่ไม่มีความหมายคือเว้นจากการริ่าสัตว์เว้นจากการลักสิ่งของที่ผู้อื่นมีได้ให้เว้นจากการประพฤติผิดพรหมจรรย์เว้นจากการพูดปด พูดส่อเสียด พูดคำหยาบคายพูดเพ้อเจ้อเว้นจากการดื่มสุราเมรรย์ยันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาทเว้นจากการบริโภคอาหารในยามวิกาลเว้นจากการฟ้อนรำขับร้องประโภคดนตรี และประดับร่างกายด้วยดอกไม้ของห้อมเว้นจากการนั่งนอนเหနือเตียงตั้งที่เท้าสูงเกินกว่าในมีนุ่นหรือสำลี

2.1.3 ศิล 10 หรือ ทศศิล สำหรับสามเณร แต่ผู้ได้ครรภาระจะรักษาไว้ได้ หัวข้อเมื่อносิล 8 แต่แยกข้อ 7 เป็น 2 ข้อ เลื่อนข้อ 8 เป็น 9 และเติมข้อ 10 คือ เว้นจากทำลายชีวิต เว้นจากถือ เอาของที่เขามิได้ให้ เว้นจากประพฤติผิดพรหมจรรย์ คือเว้นจากร่วมประเวณี เว้นจากพูดเท็จ เว้น จากของมา คือ สุราเมรรยอันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท เว้นจากบริโภคอาหารในเวลาวิถี คือเวลา ตั้งแต่เลยเที่ยงขึ้นไปจนถึงขึ้นเข้าวันใหม่ เว้นจากฟ้อนรำ ขับร้อง เว้นจากการทัดทรงดอกไม้ เว้นจาก ที่นอนอันสูงใหญ่ เว้นจากการรับทองและเงิน

ศิล เป็น ข้อปฏิบัติขั้นพื้นฐานในทางพระพุทธศาสนา เป็นสิ่งที่คุณควรคุณ ความประพฤติทาง กาย วาจา ใจ ให้อยู่ในความดี ถ้าหากบุคคลได้ได้ปฏิบัติและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ก็จะทำให้เกิดความสุข ไม่เกิดการเบียดเบียนกัน มีความรักใคร่เกิดความสามัคคี ป้องคง มีการ

ช่วยเหลือเอื้อเพื่อเพื่อแข่งขันและกัน ศิลป์ เป็นสิ่งที่ทำให้จิตใจสะอาดบริสุทธิ์ปราศจากเครื่องเศร้าหมองทั้งหลาย หากบุคคลหรือกลุ่มชนใดมีการนำศิลป์ไปเป็นข้อประพดติปฏิบัติบุคคลหรือกลุ่มชนนั้น ก็จะได้พบและประสบแต่ความสุขความเจริญรุ่งเรืองยิ่ง ๆ ขึ้นไป

2.2 สมาชิก คือ วิธีการนำไปสู่ความสงบภายใน มีขั้นตอนขั้นตอน เรียบง่าย สามารถปฏิบัติได้ทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย ทุกระดับการศึกษา ทุกระดับสถานะสังคม อีกทั้งยังเป็นสิ่งที่นำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน ทุกเวลา ทุกสถานการณ์ โดยไม่ขัดต่อความเชื่อ ไม่ขัดต่อศรัทธาดั้งเดิม ไม่ขัดต่อวัฒนธรรมประเพณี เพราะเป็นเรื่องของใจล้วนๆ จึงเป็นสิ่งที่ปฏิบัติในทุกที่ทุกสภาพแวดล้อม และไม่เสื่อมได้สามารถเข้ามาเป็นอุปสรรค ต่อการฝึกปฏิบัติสมาชิกมีลักษณะอาการภาริยาที่พอกำหนดได้ เช่น

2.2.1 สมาชิกรรรมชาติ คือ จิตไม่ตั้งมั่น หวั่นไหวง่าย อ่อนแอก ทุกคนมีสมาชิกรรรมชาติด้วยกันทั้งนั้น การทำงานด้วยความจดจ่อ การเรียน การอ่าน ล้วนเป็นสมาชิกรรรมชาติ ทุกคนได้สามารถเข้ามาเป็นอุปสรรค ต่อการพัฒนาและนอนหลับแต่ละครั้ง

2.2.2 สมาชิกรรรมชาติ คือ จิตที่ตั้งมั่น ไม่หวั่นไหวง่าย เป็นสมาชิกรรรมชาติ ไม่เสื่อมไปยังมีระบบ อย่างมีขั้นตอน สมาชิกรรรมชาติจะเป็นหลักประกันอยู่ในใจของเราตลอดไป ไม่มีการสูญเสีย ตัว ล้วนสามารถเข้ามาใช้ไป ไม่อยุคต์เกิดขึ้นอย่างไร ไม่ใช่แค่การใช้งาน

สมาชิกรรรมชาติ เป็นการฝึกฝนและปฏิบัติในเรื่องของจิต ซึ่งเมื่อมีการฝึกฝนจนเกิด สมาชิกจะทำให้เกิดการตระหนักรู้ต้นเอง มีจิตสำนึกต่อสิ่งต่าง ๆ มีสติรู้ในสิ่งที่จดจ่ออยู่ เมื่อทำสิ่งใดโดยการมีสติมักจะประสบความสำเร็จ การงานหรือชีวิตงานที่อุ่นใจมาก็จะมีคุณภาพและสมบูรณ์แบบ บุคคลที่มีสมาชิกรรรมชาติ ตั้งเป้าหมายหรือเชื่อมโยงกับสิ่งใดก็สามารถบรรลุสู่เป้าหมายนั้นได้โดยง่ายและรวดเร็ว สมาชิกรรรมชาติ ยังเป็นสิ่งที่ทำให้คนรู้จักไตรตรองความคิดให้ถูกต้องมีความสมเหตุสมผล สามารถประสบความสำเร็จได้ในทุกเรื่อง

2.3 ปัญญา คือ การมองดูรู้จักและเข้าใจในสิ่งทั้งหลายตามความเป็นจริง หรือรู้เท่าทัน ธรรมชาติของสังขารทั้งหลาย ความรู้ทั่วไป คือ รู้ทั่วถึงเหตุถึงผล รู้อย่างชัดเจน รู้เรื่องบางบุญคุณโภช รู้สิ่งที่ควรทำความเรียน และทำการต่าง ๆ ด้วยปัญญา คือ การรู้จักภาวะใจว่างท่าที และปฏิบัติต่อโลกต่อชีวิตได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ในทางที่เป็นไปเพื่อแฝงขยายประโยชน์สุข มีจิตใจผ่องใสไร้ทุกข์ เป็นอิสระ เสรีและสดชื่นเบิกบานปัญญา ทำให้เกิดได้ ๓ วิธี คือ

1. โดยการสั่งตั้งรับฟัง การศึกษาเล่าเรียน (สุ่มยปัญญา)
2. โดยการคิดค้น การศึกษา (จินตนาปัญญา)
3. โดยการอบรมจิต การเจริญภวนา (ภวนามยปัญญา)

ปัญญา เป็นการรู้อย่างชัดเจน มีการพิจารณาในเหตุและผลเพื่อนำมาซึ่งการแก้ไขปัญหาและหาทางให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าประสงค์ ผู้ที่มีปัญญาจะต้องเป็นผู้ที่มีการศึกษาเล่าเรียน

ມີກາຣຄົດຄັນແລະຕົກຕອງໃນສິ່ງຕ່າງ ຈະ ເປັນຍ່າງດີກ່ອນທີ່ຈະລົງມືອກຮະທຳ ນອກຈາກນີ້ຈະຕ້ອງໜັ້ນຝຶກອປຣມຈົດໂດຍກາຣເຈີ້ມງາວາຫາກມີກາຣເຈີ້ມງາວານຳບ່ອຍ ຈະ ອີເປັນປະຈຳກົງຈະທຳໃຫ້ຈົນີ່ເປັນສາມາຊີສາມາຄົມພິຈາລາສິ່ງຕ່າງ ຈະ ໄດ້ດ້ວຍປໍ່ມູນາ ເມື່ອໃໝ່ປໍ່ມູນາພິຈາລາກົງຈະປະສົບກັບສິ່ງທີ່ມຸ່ງໝາຍນຳພາຊື່ວິທີໃຫ້ປະສົບພລສໍາເຮົ່າພັ້ນາຕ້ວເອງໄປສູ່ຄວາມເຈີ້ມງາວໜ້າ

ຫລັກຄໍາສອນເຮືອງໄຕຮັກສິກາ ເປັນກາຣພັ້ນານຸ່ມຍໍທາງຮ່າງກາຍ ວາຈາຄວາມຄົດຈົດໃຈ ອາຮມນົ່ມແລະສຕີປໍ່ມູນາ ໂດຍແນ່ນໃໝ່ເຮັດວຽນມີສື່ລື ສາມາຊີ ແລະປໍ່ມູນາເປັນພື້ນຮູ້ານທີ່ສຳຄັ້ນ ເປັນເຄື່ອງມືອໃນກາຣພັ້ນາທັງພິຈາລາກົງໃໝ່ມີຄຸນກາພໄຕຮັກສິກາແລະກາຣສຶກ່າຈະທຳໜ້າທີ່ຄ່າຍທອດມຽດທາງສັງຄນ ສາມາຄົມພັ້ນາຄວາມຮູ້ ຄວາມສາມາຄ ເລຕຄຕີ ດ້ານຍືມຕ່າງ ຈະ ຂອງມຸ່ນຍໍໃໝ່ສອດຄລ້ອງກັບສັງຄນທີ່ໃນປ່າຈຸບັນແລະອນາຄັດ ກາຣຈັດກາຣສຶກ່າໂດຍພັ້ນາຄວບຄູໄປກັບຫລັກໄຕຮັກສິກາທຳໃຫ້ກາຣພັ້ນານັກເຮັດວຽນມີຄຸນກາພ ຈຶ່ງເປັນເຮືອງທີ່ຈຳເປັນຍ່າງຍິ່ງໃນກາຣເຕີມມານີໃຫ້ສາມາຄດຳເນີນຂົວຮ່ວມກັນຍ່າງມີຄວາມສຸຂສ່ງເສຣີມໃຫ້ຄົນມີຕັກຍົກພາພ ມີຄວາມສາມາຄໃນກາຣຄົດ ວິເຄຣາຮ໌ ຮູ້ຈັກແກ່ປໍ່ມູນຫາ ມີຄວາມຄົດຮີເຮີມສ້າງສຣຄ໌ ຮູ້ຈັກແສງຫາຄວາມຮູ້ຕ້ວຍຕົນເອງຕລອດຊື່ວິທີ ມີຄຸນຮຽມ ຈີຍີຮຽມ ສອດຄລ້ອງກັບກາຣຈັດກາເຮັດວຽນຮູ້ຕາມແນວພະພຸຫຮາສານາ

ໃນພະພຸຫຮາສານາໄຕຮັກສິກາເປັນກະບວນກາຣ ກາຣສຶກ່າແລະກາຣຝຶກຝຶກພັ້ນາຕົນເອງໃຫ້ກ້າວເປັນອີຍມຣຄເພື່ອນນຳໄປສູ່ຂົວທີ່ປະເສຣີ້ງ ໃຫ້ດຳກຳທັງມີນຳໃນສື່ລື ສາມາຊີ ປໍ່ມູນາ ຕັ້ງໃຈຮັກໝາ ຄວາມເປັນປົກຕິຂອງຕົນ ໂດຍຍື່ດຫລັກປົງປັບຕິທີ່ໄມ່ທຳໃຫ້ຕົວເອງແລະຜູ້ອື່ນເດືອດຮ້ອນ ຫລັກໄຕຮັກສິກາ ເປັນຂ້ອປົງປັບຕິໃນກາຣຝຶກຝຶກຕັ້ງແຕ່ ສື່ລື ສາມາຊີ ປໍ່ມູນາ ຂອງກາຣສຶກ່າພັ້ນາປົງປັບຕິອປຣມ ກາຍ ວາຈາ ແລະ ໄຈ ສື່ລື ເປັນພື້ນຮູ້ານຂອງກາຣຮັກໝາ ກາຍ ແລະ ວາຈາ ໃຫ້ປະຕິ ສາມາຊີ ເປັນພື້ນຮູ້ານຂອງກາຣຮັກໝາ ໄຈ ໃຫ້ປະຕິປໍ່ມູນາ ເປັນພື້ນຮູ້ານຂອງກາຣຮັກໝາ ກາຍ ແລະ ໄຈ ໃຫ້ປະຕິ ສື່ລື ເປັນບາທູ້ານຂອງ ສາມາຊີ ເປັນບາທູ້ານຂອງ ປໍ່ມູນາ ສາມາຊີ ແລະ ປໍ່ມູນາ ທັ້ງສອງຍ່າງສັມພັນຮັກນຳມີສາມາຊີຈຶ່ງມີປໍ່ມູນາ ມີປໍ່ມູນາຈຶ່ງມີສາມາຊີ ສື່ລືເພື່ອສາມາຊີ ສາມາຊີເພື່ອປໍ່ມູນາ ປໍ່ມູນາເພື່ອຄວາມຫລຸດພັນວິມຸຕິ) ເມື່ອນຳຫລັກໄຕຮັກສິກາມາໃໝ່ ທີ່ໄຫ້ປະຍຸກຕິໃຫ້ໃນກາຣບຣາຍແລະພັ້ນາຄົນໃນອົງຄົກ ທີ່ໄຫ້ສຕານສຶກ່າເນັ້ນກາຣຈັດສພາພຖຸກ ຈະ ດ້ານໃນສຕານສຶກ່າເພື່ອສັນບສຸນນຸ້ນໃຫ້ຄົນໃນອົງຄົກພັ້ນາຕາມຫລັກພຸຫຮຽມຍ່າງບູຮານກາຣສ່າງເສຣີມໃຫ້ເກີດຄວາມເຈີ້ມງາວໜ້າ

ຈຶ່ງໃຫ້ວິກາຮອນທີ່ປົງປັບຕິໄດ້ຈົງ ບູຮານກາຣຄຸນຄ່າຂອງຄວາມເປັນນຸ່ມຍໍ ຂະກາຍ ທີ່ເຂື່ອມໂຍງຫລັກໄຕຮັກສິກາຍ່າງໜັງເຈັນ ໄດ້ແກ່ ຄວາມຈົງຈົງ ຄວາມຮັກຄວາມເມືຕາ ຄວາມສົງບກາຣປະພັດທິ ຂອບ ກາຣໄມ່ເປີຍດເບີຍ ສັງຜລໃຫ້ຜູ້ເຮັດວຽນເກີດກາຣພັ້ນາທັງສາມດ້ານ ຄື່ອ ດ້ານ ແລະ ອູ້ໃນສັງຄນ ອ່າງມີຄວາມສຸຂ ກາຣຈັດກາເຮັດວຽນກາຣສົນຕາມຫລັກໄຕຮັກສິການອຈາກຈະບູຮານກາຣພຸຫຮຽມກັບບທ ເຮັດວຽນແລ້ວ ຍັງບູຮານກາຣສຕານສຶກ່າກັບໜຸ່ມໜຸ່ນອີກດ້ວຍທຳໃຫ້ຕົວເອງແລະສັງຄນໄປສູ່ເປົ້າໝາຍໃນກາຣດຳເນີນຂົວທີ່ມີສຸຂ

๓. วิธีการพัฒนานักเรียนด้วยหลักคำสอนเรื่องไตรสิกขาในพุทธปรัชญาธรรม

ในสถานศึกษาของผู้เรียนส่วนใหญ่ โดยนำไปสู่จุดเน้นของการพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถกินอยู่ ดู ฟัง เป็น คือใช้ปัญญาและเกิดประโยชน์แท้จริงต่อชีวิต และการจัดดำเนินการของสถานศึกษาจะแสดงถึงการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เป็นกัญานมิตรหรือไม่ในการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ด้วยวิถีวัฒนธรรมแสวงปัญญา ทั้งนี้การพัฒนาผู้เรียนดังกล่าวจัดผ่านระบบไตรสิกขา ที่ผู้เรียนได้ศึกษาปฏิบัติอบรม ทั้ง ศีล หรือพุทธิกรรมหรือวินัยในการดำเนินชีวิตที่ดึงมาสำหรับตนและสังคม สมาริ หรือด้านการพัฒนาจิตใจที่มีคุณภาพ มีสมรรถภาพ มีจิตใจที่ตั้งมั่นเข้มแข็งและสงบสุข และปัญญา ที่มีความรู้ที่ถูกต้องมีศักยภาพในการคิดการแก้ปัญหาที่เหมาะสมโดยมีคุณและผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกัญานมิตรสำคัญ ที่รักและประนีประนอม ที่จะพัฒนาผู้เรียนอย่างดีที่สุดด้วยความเพียรพยายามด้วยระบบพัฒนาผู้เรียนด้วยไตรสิกขา

การพัฒนานักเรียนด้วยหลักไตรสิกขาในพุทธปรัชญาธรรม โดยให้นักเรียนฝึกฝนอบรมตามจุดถึงขั้นปัญญา เรียกว่าเป็นมนุษย์ที่มีศักยภาพได้ันั้น จำเป็นต้องผ่านกระบวนการ ที่เรียกว่า ไตรสิกษา เพื่อให้ชีวิตเป็นอันเดียวกันกับการศึกษาเพาะชีวิตคือการเป็นอยู่และการที่ชีวิตเป็นอยู่ดำเนินไปก็คือ การที่ต้องเคลื่อนไหว พบรับสารณ์ใหม่ๆ ซึ่งต้องรู้จัก ต้องเข้าใจ ต้องคิด ต้องปฏิบัติ หรือจัดการอย่างโดยย่างหนึ่ง หรือทางทางแก้ไขปัญหาให้ผ่านอดหรือลุล่วงไป ทำให้ต้องมีการเรียนรู้ มีการพิจารณาแก้ปัญหาตลอดเวลาชีวิตที่ดีคือชีวิตที่มีการพัฒนามีการศึกษา มีการเรียนรู้ หรือมีการฝึกฝนพัฒนาไปด้วย การศึกษาที่ฝึกในด้านการสัมพันธ์ติดต่อบปฏิบัติจัดการกับสิ่งแวดล้อมทั้งทางวัตถุและทางสังคม ทั้งด้วยอินทรีย์ต่าง ๆ และด้วยพุทธิกรรมทางกาย วาจา ใจ พุดอีกอย่างหนึ่งว่า การมีวิถีชีวิตที่ปลดเร锴ภัย ไร้การเบียดเบี้ยน หรือการดำเนินชีวิตที่เกือบลุกแก่สังคมและแก้โลก ต้องใช้สมาริ หรือการศึกษาที่ฝึกในด้านจิต หรือระดับจิตใจ ได้แก่การพัฒนาคุณสมบัติต่างๆ ของจิต ทั้งในด้านคุณธรรม เช่น เมตตา กรุณา ความมีไมตรี ความเห็นอกเห็นใจความเอื้อเพื่อเพื่อแผ่ ความสุภาพอ่อนโยน ความเคารพ ความซื่อสัตย์ ความตั้งใจ ด้านความสามารถของจิต เช่น ความเข้มแข็งมั่นคง ความเพียรพยายาม ความกล้าหาญความขยัน ความอดทน ความรับผิดชอบ ความมุ่งมั่นแน่น ความมีสติ สมาริในด้านความสุข เช่น ความมีปิติอิ่มใจ ความปราโมทย์ร่าเริงเบิกบานใจ ความสดชื่นผ่องใส ความรู้สึกพอใจ พัฒนาคุณภาพ สมรรถภาพและสุขภาพของจิต การใช้ปัญญา หรือการศึกษาที่ฝึกหรือพัฒนาในด้านการรู้ความจริง เริ่มตั้งแต่ความเชื่อที่มีเหตุผล ความเห็นที่เข้าสู่แนวทางของความเป็นจริง การรู้จักความรู้ การรู้จักคิดพิจารณา การรู้จักวินิจฉัย ไตรตรอง ทดลอง ตรวจสอบ ความรู้ ความเข้าใจ ความหยั่งรู้เหตุผลการเข้าถึงความจริง การนำความรู้มาใช้แก้ปัญหา และคิดการต่างๆ ในทางเกือบลุล่วงสร้างสรรค์เฉพาะอย่างยิ่งเน้นการรู้ตรองตามความเป็นจริง หรือรู้เห็นตามที่มั่นเป็นตลอดจนรู้แจ้งความจริงที่เป็นสากลของสิ่งทั้งปวง จนถึงขั้นรู้เท่าทันธรรมชาติของโลกและชีวิต ที่ทำให้มีจิตใจเป็นอิสระ ปลดปล่อยปัญหา ไร้ทุกข์ เข้าถึงอิสรภาพโดยสมบูรณ์หลักทั้ง ๓ ประการแห่งไตรสิกษา ที่กล่าว

มา เป็นการศึกษาที่พัฒนานักเรียนให้เจริญพัฒนาขึ้นไปในองค์ประกอบทั้ง ๓ ด้านของชีวิตที่ดีงาม ทำให้ชีวิตเกิดความสุขอย่างยั่งยืนการ

วิธีพัฒนานักเรียนด้วยหลักคำสอนเรื่องไตรสิกขาในพุทธปรัชญา króvata เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามพัฒนาการของช่วงวัยต่าง ๆ อย่างเหมาะสมโดยสอดแทรกให้นักเรียนได้เรียนรู้หลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาเกี่ยวกับหลักไตรสิกขา ผู้จัดการเรียนการสอนมีส่วนในการส่งเสริมพัฒนานักเรียนให้เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ด้วยตัวเอง จัดให้มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ให้นักเรียนได้นำหลักของศีล สามาริ ปัญญา มาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองและผู้อื่นโดยใช้หลักของปัญญา อันเกิดจากการที่นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติตัวยัตนเอง และประสบการณ์ที่เกิดจากการเรียนรู้ สุ่นทางที่จะนำไปสู่ความสำเร็จและสู่เป้าประสงค์ทำให้นักเรียนมีการพัฒนาเป็นคนมีคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ นำพาตนเองชีวิตครอบครัว สังคมประเทศชาติให้พัฒนาไปทางหน้า มีความสงบสุข ร่มเย็น เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ มีความรักใคร่ป้องดอง มีการช่วยเหลือแบ่งปันซึ่งกันและกัน นำพาให้ชีวิตประสบความสำเร็จ

หลักไตรสิกขาในพุทธปรัชญา เกรวาม มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่สถาบัน องค์กร หน่วยงาน จำเป็นต้องนำมาประยุกต์ใช้กับองค์กร สังคม การพัฒนาด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะการพัฒนาคน ต้องอาศัยหลักของศีล สามาริและปัญญาควบคู่ไปกับการพัฒนา ในปัจจุบันการจัดการเรียนการสอน มีการบรรจุเนื้อหาการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับไตรสิกขาเข้าไปในบทเรียน เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาเรียนรู้แล้ว นำหลักไตรสิกขามาใช้เป็นหลักปฏิบัติ ให้เกิดแนวความคิดมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้อื่นและตัวเองโดย ใช้หลักของศีล สามาริและปัญญาไปสู่การพัฒนาด้านต่าง ๆ ให้มีความยั่งยืนอย่างถาวรและพัฒนาให้มี ความก้าวหน้ามากขึ้น

8. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

การศึกษาเชิงวิเคราะห์วิธีพัฒนานักเรียนด้วยหลักคำสอนเรื่องไตรสิกขาในพุทธปรัชญา
เกรว่าทั้งวิจัยพบว่ายังมีลักษณะบางประการที่น่าสนใจเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและเพื่อการทำ
วิจัยในระยะเดินหลัก ดังนี้

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การพัฒนาในโลกนี้มีการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน แต่การพัฒนานั้นจะพัฒนาเช่นไรให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอและทำให้ดียิ่งขึ้นไป ไม่ให้การพัฒนาหยุดชะงักหรือไม่มีการพัฒนาต่อไป โดยเฉพาะมนุษย์จะต้องมีการพัฒนาตนเองทั้งทางร่างกายและจิตใจ มิใช่พัฒนาเพียงวัตถุสิ่งของเพียงอย่างเดียว เพราะการพัฒนาทางด้านวัตถุย่อมส่งผลให้เกิดทั้งทางบวกและทางลบ เช่นเดียวกับการพัฒนาการศึกษาในสังคมไทยที่เกี่ยวกับหลักธรรมทางพุทธศาสนาถือว่าที่ยังไม่สามารถเข้าถึงจิตสำนึกของเยาวชนไทยและประชาชน จึงไม่สามารถทำให้คนในสังคมมีศีลธรรมและมีความรับผิดชอบต่อสังคมต่อไป

ຂອບຕ່ອສັກຄົມໄດ້ ສ່ວນມາກໃນການເຮືອນການສອນເນັ້ນແຕ່ເພີ່ງທຸກໆກົງເນັ້ນການທ່ອງຈຳກາຈົດຈຳມາກກວ່າກາງວິເຄາະທີ່ພິຈາລະນາແລກການປຸກຝຶກຄ່ານິຍມ ຄວາມສຳນິກທີ່ດີ່ງນິມ ສັກຄົມເນັ້ນການພັນນາທາງດ້ານອື່ນໆມາກກວ່າການພັນນາການທາງຈົດຈຳຂອງນັກເຮືອນແລກເຍວະນິ ຮູບແບບທີ່ແນວທາງໃນການພັນນາຫລັກໄຕຣສຶກຂາໃນພຸທ່ອສານາເດຣວາທ ເປັນແນວທາງໃນການພັນນາທຳໃຫ້ມູນໜີຢືນເປີຍດເບີນຜູ້ອື່ນ ມີຈິຕໃຈທີ່ເຂັ້ມເຂົ້າມືປົມຄູາທີ່ຖືກຕ້ອງໃນການອູ່ຮ່ວມກັນ ຂ່າຍເຫຼືອເກື້ອກຸລກັນ ຜົ່ງຈະນຳພາໄປສູ່ຜລສໍາເຮົາໃນການພັນນາທີ່ຍິ່ງຍືນໄດ້ ໂດຍມີແນວທາງໃນການພັນນາຕາມຫລັກໄຕຣສຶກຂາ ທີ່ພັນນາທີ່ທາງດ້ານພຸດທະນາຄົມກືອງ ສີລ ສມາຮີແລກປົມຄູາ

8.2 ຂໍ້ເສັນອແນະເພື່ອກາງວິຈ້າຍ

ກາງວິຈ້າຍຄັ້ງນີ້ເປັນກາຮືກຂາເຊິ່ງວິເຄາະທີ່ວິທີພັນນານັກເຮືອນດ້ວຍຫລັກຄໍາສອນເຮືອງໄຕຣສຶກຂາໃນພຸທ່ອປະຊາດເດຣວາທ ເພື່ອເປັນປະໂຍ່ນຕ່ອງການພັນນານັກເຮືອນດ້ວຍຫລັກຄໍາສອນເຮືອງໄຕຣສຶກຂາ ແລກມືຜລໃນການປົກົບຕີ ຍັງມີປະເດີນອື່ນອີກທີ່ຍິ່ງໄມ້ໄດ້ສຶກຂາວິຈ້າຍ ຈຶ່ງຂອເສນວແນະປະເດີນກາຮືກຂາວິຈ້າຍໃນຄັ້ງທ່ອງເປົ້າງນີ້

1. ສຶກຂາວິທີການພັນນານັກເຮືອນດ້ວຍຫລັກຄໍາສອນເຮືອງໄຕຣສຶກຂາໃນພຸທ່ອປະຊາດເດຣວາທ ຂອງໂຮງເຮືອນເອກືອນໃນເຄຣືອຄຣິສຕ່າສານາ
2. ສຶກຂາສໍາຄັນທີ່ຜລກາກພັນນານັກເຮືອນດ້ວຍຫລັກຄໍາສອນເຮືອງໄຕຣສຶກຂາໃນພຸທ່ອປະຊາດເດຣວາທຂອງໂຮງເຮືອນເອກືອນໃນເຄຣືອຄຣິສຕ່າສານາ
3. ສຶກຂາເປີຍບໍາເຫັນການພັນນານັກເຮືອນດ້ວຍຫລັກຄໍາສອນເຮືອງໄຕຣສຶກຂາໃນພຸທ່ອປະຊາດເດຣວາທຂອງໂຮງເຮືອນເອກືອນກັບໂຮງເຮືອນຮັບປາລ

ບຣຣນານຸກຣມ

ໜັນສືອກາກາໄທ

ມກ.ກຸດນາຮະວິທາລັຍ. ມຸລັນທີ. (2552). ພຣະໄຕຣປົກແລກອຣຄກຄາ ຂັບຂອງມກ.ກຸດນາຮະວິທາລັຍ ໃນພະບາຍງານພະນັກງານ ຈຸດ 91 ເລ່ມ, ເລ່ມທີ 11, 27) ພິມພົກຮ້າງທີ 3. ກຽງເທັມທານຄຣ: ມກ.ກຸດນາຮະວິທາລັຍ.

ມກ.ກຸດນາຮະວິທາລັຍ. ມຸລັນທີ. (2523). ພຣະໄຕຣປົກ ຂັບສຍາມຮັບປາລ. ກຽງເທັມທານຄຣ: ໂຮງພິມພົມທາມກຸດນາຮະວິທາລັຍ.

ວິທາຍານີພົນຮໍ

ຈັນທີ່ທີມາ ເທື່ຍນສີຣີ. (2547). ຜລຂອງໂປຣແກຣມສ່າງເສີມສຸຂພາພົຈົນໂດຍການປະຢຸກຕີໃໝ່ຫລັກໄຕຣສຶກຂາສໍາຫັບນັກເຮືອນໜັ້ນມັຍມສຶກຂາປີທີ່ 4 ໂຮງເຮືອນສະຫະລຸກສູງ ຈັງວັດສມຸທະສົງຄຣາມ. ປຣິມຄູາ

ສຶລືປາສຕ່ມທາບັນທີ. ສາຂາຈົດວິທະຍາກາຮົກການສຶກການແລກການແນະແນວ. ບັນທຶນທາວິທະຍາລັບ
ເກົ່າກະຕົວສຶກການ.

ບຸ້ນມາ ອຸປັມມວງຄົ. (2551). ກາຮົກການທີ່ມີຄວາມຮັດກຳໃຫຍ່ສຶກການໃນໜີວິທະຍາລັບ
ບັນທຶນທີ່ 2 ໃນສານສຶກການສັງກັດສຳນັກງານເຂົ້າທີ່ກາຮົກການສະບູຮູ່ເຂົ້າ 1. ປະຈຸບັນທຶນທີ່
ມາຮ່ວມມືນກົດໝາຍກົດວິທະຍາລັບ ວິທະຍາທົດວິສານ

ປະຈຸບັນທຶນ ກລື່ນຈັນທີ. (2552). ຜົນງານການມື້ນໜີໃນຕົນເວັງທາງການເຮັດວຽກຮູບແບບບວ
ຕາມຮັດກຳໃຫຍ່ສຶກການທີ່ມີຕ່ອກການພັດທະນາຄຸນລັກຂະນະຜູ້ເຮັດວຽກອັນພິ່ງປະສົງຂອງນັກເຮັດວຽກ
ນັ້ນຍັງມີສຶກການປີທີ່ 1 ໂຮງເຮັດວຽກທີ່ມີຕ່ອກການພັດທະນາຄຸນລັກຂະນະຜູ້ເຮັດວຽກ
ນັ້ນຍັງມີສຶກການປີທີ່ 1 ໂຮງເຮັດວຽກທີ່ມີຕ່ອກການພັດທະນາຄຸນລັກຂະນະຜູ້ເຮັດວຽກ

ພະບຸ້ນໜີ ກົດໝາຍ. (2551). ກາຮົກການທີ່ໃຫຍ່ສຶກການໃນພະບຸ້ນໜີ. ປະຈຸບັນທຶນທີ່
ມາຮ່ວມມືນກົດໝາຍກົດວິທະຍາລັບ ວິທະຍາທົດວິສານ

ພະມາເສດສຣ ຈິຈາໂສ (ຈື້ແສງ). (2552). ກາຮົກການວິເຄາະທີ່ຮັດກຳໃຫຍ່ສຶກການທີ່ມີຕ່ອກການສຶກການໄທ.
ປະຈຸບັນທຶນທີ່ມີຕ່ອກການພັດທະນາຄຸນລັກຂະນະຜູ້ເຮັດວຽກ

ອນຸ້າ ເປົມປະ. (2553). ກາຮົກການທີ່ມີຕ່ອກການພັດທະນາຄຸນລັກຂະນະຜູ້ເຮັດວຽກ
ທີ່ມີຕ່ອກການພັດທະນາຄຸນລັກຂະນະຜູ້ເຮັດວຽກທີ່ມີຕ່ອກການພັດທະນາຄຸນລັກຂະນະຜູ້ເຮັດວຽກ
ທີ່ມີຕ່ອກການພັດທະນາຄຸນລັກຂະນະຜູ້ເຮັດວຽກທີ່ມີຕ່ອກການພັດທະນາຄຸນລັກຂະນະຜູ້ເຮັດວຽກ